(Večerno izdanje.)

110 številka. V Trstu, v četrtek dne 13. septembra 1894. Tečaj XIX.

„EDINOST“
izhaja po trikrat na teden v šestih izdanjih ob **torkih, četrtkih** in **sobotah.** Zjutranje izdanje izhaja ob 6. uri zjutraj, večerno pa ob 7. uri večer. — **Obojno izdanje stane:**
za jeden mesec . f. —.90, izven Avstrije f. 1.40
za tri mesece . . . 2.60 „ „ „ 4.—
za pol leta . . . 5.— „ „ „ 8.—
za vse leto . . . 10.— „ „ „ 16.—
Na naročbe brez priložene naročnine se ne jemlje ozir.
Posamične številke se dobivajo v prodajalnicah tobaka *v Trstu* po **2** nvč., *v Gorici* po **3** nvč. Sobotno večerno izdanje *v Trstu* **3** nč., *v Gorici* **4** nč.

EDINOST

Glasilo slovenskega političnega društva za Primorsko.

Oglasi se računo po tarifu v petitu; za naslove z debelimi črkami se plačuje prostor, kolikor obsega navadnih vrstic. Poslana, osmrtnice in javnezahvale, domači oglasi itd. se računajo po pogodbi.

Vsi dopisi naj se pošiljajo uredništva: ulica Caserma št. 13. Vsako pismo mora biti frankovano, ker nefrankovana se ne sprejemajo. Rokopisi se ne vračajo.

Naročnino, reklamacije in oglase sprejema *upravništvo* ulica Caserma 13. Odprte reklamacije so prosto poštnine.

„V edinosti je moč!“.

„Na stražo“! — „V obrano“!

II.

„Narodov“ članekar je z jednim samim stavkom temeljito označil vir našemu sedanjemu razporu; in ta vir je — koalicija. Koalicija je razdvojila našo slovensko delegacijo na Dunaju in zatem tudi politično mnenje vsega naroda slovenskega. Jedna polovica naših poslancev s grofom Hohenwartom na čelu je smatrala koalicijo za to, kakor so jo slikali odlični činitelji — za državno potrebo; druga polovica je pa bila drugačnega menenja: smatrala jo je za to, kar je v resnici — kot sistem, vstvarjen v ohranitev krivičnih predpravic posamičnih stanov in skupin človeške družbe in po takem tudi kot jes proti pravičnemu razširjenju političnih pravic na širše mase ljudstva. A ne le to: koaliciji je tudi ta namen, da ohrani soglasje med našo vnanjo in notranjo politiko.

Težišče naše vnanje politike je sedaj v Berolinu, torej v Nemčiji. In ker velja pri nas narobe-načelo, da mora biti naša notranja politika vsikdar prikrojena v zmislu naše vnanje politike — mesto da bi, kakor bi bilo naravno, notranja konstelacija določala smér vnanji politiki — je umevno samo ob sebi, da je vsakodobni sistem v državi naši zgolj posledica vnanjega, torej nemškega vpliva.

Tako stoje stvari pri nas in s tega stališča mora vsak razumen politik presojati naše politiške borbe in parlamentarne tvorbe — in s tega stališča smo tudi mi takoj s prvega začetka sodili o oni parlamentarni in vladni tvorbi, kateri so nadeli naslov — koalicija. S tem je menda dovelj pojasnjeno in utemeljeno naše stališče, nasprotno in neprijazno sedanjemu sistemu.

Naši slovenski zagovorniki koalicije se kaj radi sklicujejo na pravičnost in poštenost posamičnih članov v sedanjem kabinetu. Tako razumevanje stvari je povsem krivo. Saj ne dvomimo tudi mi o dobri volji, poštenosti in pravičnosti posamičnih članov v sedanjem kabinetu, toda kot razumni politiki moramo imeti vsikdar pred očmi ukupni sistem, ne pa posamične ministre z njih dobro voljo in pravičnostjo.

Naše uverjenje, oprto na trezno premotrivanje stvari, nam kliče torej glasno in jasno, da je vse naše notranje položenje le sad vnanjega, nemškega vpliva.

Tako je bilo tedaj, ko so strmoglavili ministerstvo Hohenwartovo, tako je še danes po več nego dvajsetih letih, ko so strmoglavili volilno reformo in nam zasnovali koalicijo.

Zavisnost naše notranje politike od vnanje politike je fakt; a da so slovanski politiki v državi avstrijski pravočasno začeli računati s tem dejstvom, da so opustili tisto nesrečno hitanje za drobtinicami in dozdevnimi pridobitvami ter da so se oprijeli politike z velikimi načeli in velikimi cilji: danes ne bi bilo več tiste zavisnosti, danes bi imeli normalno odnošaje, da bi smér notranje politike odločala smér vnanji politiki. In ker sestavljamo Slovani večino prebivalstva v državi, imeli bi dosledno tudi primeren vpliv na vnanjo svetovno politiko, ne pa kakor je sedaj, ko je ta naš vpliv jednak — ničli.

Mi smo šli še korak dalje po potu logičnega razmotrivanja stvari: trdili smo vedno, da so tudi žalostni odnošaji v našem domačem taboru zgolj posledica vnanjega, tujega vpliva, ki hoče dosezati svoje nam sovražne namene po načelu „Divide et impera“, ker že vidi, da nam po prêmi ravni poti ne more do živega. Pri tej trditvi vztrajamo tudi danes: da je tisto sumničenje proti slovenskemu „radikalizmu“ zanesla med nas tuja roka tor da služijo le tej tuji roki oni ki tratijo svoje moči v borbi proti slovenskim „radikalcem“.

To je trdna naša vera in od te vere ne odstopimo niti najlepši sofistiki na ljubo, ki bi hotela dokazati, da je slovensko „radikalstvo“ identično z brezverstvom. Mi vsaj si ne moremo misliti odurnejšega svetohlinstva, nego je ono, ki bi hotelo s plaščem pobožnosti pokrivati politiško — da ne rečemo: brezznačajnost in nemoralnost — gotovo pa kratkovidnost in slepoto.

Ko pridemo jedenkrat vsi brez razločka do zavesti, da ptuja drzna roka posega v naše avstrijske in dosledno tudi v naše slovenske odnošaje, ko nam se zbistrijo pojmi o nakanah naših nasprotnikov, ko se zavemo, da smo služili le nasprotnikom, ko smo se trgali med seboj: v isti hip pridemo gotovo do sporazumljenja v našem domačem taboru. In prej ko se to zgodi, tem bolje za nas. Tega trenotka si mora želeti sleherni rodoljub, po tem trenotku hrepenimo sosebno mi pokrajinski Slovenci, ki trpimo najbolj vsled slepote v našem domačem taboru.

V tem svojem hrepenenju smo pozdravili velikim veseljem „Slovenčev“ članek „V obrano!“ Veselimo se ga, a ne morda zato, ker je donesel sijajno zadoščenje uprav nam, ki smo kot oznanjevalci istih nazorov trpeli mnogo sumničenja in — škode, ne: mi se veselimo tega članka, ker se nam vidi nekako znamenje, da so se jeli med nami bistriti nazori ter da je jelo spoznanje prodirati skozi temne oblake, ki so prepregali naše politiško obzorje.

Da se osvedočijo tudi naši častiti čitatelji o tem, kar trdimo tu, podamo jim nekoliko odstavkov iz omenjenega članka „Slovenčevega“.

Čujte le: „Nemški nacijonalci trudijo se v svoji narodni neznosnosti prekositi i liberalce, kar je precej težak nalog, in pomenljivo je, da se pripravlja pomoč za-nje — iz Berolina. Ne vemo, je li to poseben pogoj zveze Avstrije z Nemčijo, da bi se moglo bodisi oficijelno ali neoficijelno vtikati v notranje avstrijske zadeve in ustanavljati društva v hujskanje in podporo narodnostnih prepirov na Avstrijskem. O tem uvažati, je dolžnost v to poklicanih činiteljev, ki imajo čuvati integriteto države. Toda to, kar se baš pripravlja v Nemčiji, je naravnost poziv do vseh avstrijskih Slovanov in osobito nas Slovencev, da se postavimo in pripravljamo k obrani!

Prihodnjo nedeljo je občni nemški shod v Berolinu. Razpravljalo se bode o dveh točkah: Poljsko vprašanje. 2. S kakimi sredstvi bi bilo moči utrditi zvezo Nemcev v tujini z materesko deželo.“

Ali ni povedano tu glasno in jasno isto, kar trdimo mi od nekdaj: da namreč vnanji nemški vpliv poseza v naše notranje odnošaje?!!

Potem piše „Slovenec“: Vsak, kdor z odprtimi očmi zasleduje tek javnih zadev, uvideva, kako se baš sedaj s krčevito marljivostjo Nemci trudijo izkoriščati vpliv svoj v koalicijski vladi, da bi za dolgo dôbo postavila zavoro vresničenju ravnopravnosti, in kako silno delujejo na to, da v važnejše službe svoje ljudi spravijo. In pri tacih okolnostih se govori in piše, da je nemštvo v nevarnosti na Avstrijskem ter se prireja nova združena organizacija za mejami naše države. Nemcem v Avstriji ne zadoščajo več njih lastne sile, temveč iz sosedne nemške države pričakujejo in vedno iščejo pomoči in okrepljenja.

Nov napad se pripravlja na narod naš in druge slovanske narode v habsburški državi. Pruske marke naj pomagajo, da se slovenski avstrijski narodi vzdrže pod nemško nadvlado! Pripravljajmo se i mi k obrani! Ne pričakujmo pomoči od druzih, iščimo orožja in sile v obrano sami v sebi; odbijajmo nove prirejane napade in vzlic vladohlepnim nemškim težnjam klestimo gaz do jednakopravnosti vseh narodov in do tacih vrejenih notranjih odnošajev v tej državni polovici, da bi postala močna in samostojna Avstrija, zajedno pa branik in zavetišče i slovenskemu narodu!“

Vse res, od prve do zadnje črke. Spoznanje jelo je torej prodirati. To pa nam ne zadošča: iz spoznanja moramo Slovenci izvajati tudi posledice.

O tem pa prihodnjič.

PODLISTEK. 186

Kmetski upor.

Zgodovinska povest šestnajstega veka.

— Spisal August Šenoa. Preložil I. P. Planinski. —

— Bog! — Njegovo je žezlo, njegovo vladarstvo sveta. Zblazneli so poveljniki, ti pravim. To jim povej v mojem imenu. Mar smo se vzdignili in svoje glave na kocko vrgli, da se igramo upravitelja in kralja. Čemu nam bo to? Potegnili smo meč, da bomo mogli svobodno dihati kot drugi ljudje, da nam bo smelo srce veselo biti po volji, postavili smo se na noge, da bomo mogli svobodno nositi glavo po svetu, da ne bomo gledali robski v tla pred človekom, kateri se je rodil iz slabega telesa kot mi. V božjih rokah je naša sreča in nesreča. Zaupam v Boga, da zmagamo. Ali ako na naše glave tudi pride zlo, nismo zaman prelili krvi. Tisoči let so bežali čez svet, a svet je blodil v poganski temi. Ali naposled je prišla odrešitev, prišel je božji sin in nas naučil, da mora človek človeka ljubiti kot brat brata. Naj nas le pogazijo gosposka kopita, naj se le vtisne v naše čelo mučeniška krona, naša kri bo seme boljšega časa, naša kri bo vpila do Boga in napočil bo dan, ko bo jednaka pravica palači in kolibi; ali boriti se moramo, boriti do zadnje kaplje, naj se vidi, da je tudi naša pest močna, boriti se moramo, če tudi pademo, ker pošten človek ne skrbi samo zase, ampak tudi za one, ki imajo za njim priti. Vsakdo ne more trgati sad z drevesa, katero je zasadil. Borimo se, sinko, za svoje unuke in praunuke.

Mladenič je povešene glave poslušal besede vojvoda, ali hipoma zagrmi od daleč zamolklo puška. Gubec vzdigne glavo, Mogajić pa plane k vratom.

— Ujec, zakliče, pred Pasančevo stražnico gori slama, znamenje nevarnosti. Ali probudim vojsko?

— Stoj! reče Gubec, da slišimo, kakov glas je prišel.

Za četrt ure prihiti k cerkvici možak Pasanec i ž njim majhno slabotno človeče v kožuhu in s čepico od krzna na glavi, katera mu sega čez ušesa.

— Poveljnik! prime Pasanec razburjen voditelja za roko, glej, ta človek se je priplazil čez goro iz Zagreba in ti prinaša glas.

— Kaj prinašaš? vpraša Matija in stopi na noge.

— Zagreb je poln vojske, izpregovori človeče in otrese led z brk. Alapić je prišel včeraj iz Jastrebarskega in gre sedaj nádte. To noč je krenil iz Zagreba.

— Ej, pa ga počakajmo v božjem imenu! reče poveljnik, koliko jih je?

— Nad pet tisoč jih bo.

— Kakovih?

— Banovcev, svobodnjakov, huzarjev, Uskokov; tudi velike topove imajo.

— Dobro, prikima Gubec, Jurij, prebudi vojsko!

(Dalje prih.)

Politiške vesti.

Obletnica izjemnega stanja v Pragi bila je včeraj dne 12. septembra. Včeraj je torej preteklo leto dnij, odkar je ministerstvo Taaffeovo proglasilo izjemno stanje za Prago in okolico in zaustavilo zajedno s posebno naredbo poslovanje porotnih sodišč. Ta poslednja naredba stopila je sama po sebi iz veljave, ker že zakon veleva, da se poslovanje porotnih sodišč ne sme zaustaviti za več nego eno leto, ako parlament ne dozvoli v novič v podaljšanje. Nič pa ni znano o tem, ali misli vlada in kedaj odpraviti izjemno stanje. Kot prijatelji svobode bi želeli seveda, da se to zgodi prej ko prej. A tudi se stališča praktične politike menimo, da stori vlada najbolje, ako odpravi izjemno stanje, kajti glede na take usodne naredbe vprašati se moramo vsikdar: ali so bile potrebne in ali so dosegle svoj namen? In po našem menenju ni bilo treba proglasiti izjemnega stanja v Pragi, ker za — neumnosti nezrelih dečakov zadoščajo popolnoma navadni kazenski zakoni in ker je lojalnost naroda češkega vzvišena nad vsaki sum, kar so dovelj jasno dokazali dogodki o bivanju cesarja v Landskronu. Mimo tega pa take ominozne naredbe navadno zgreše svoj cilj pri zavednih in omikanih narodih. Zavest, da mora splošnost trpeti radi lehkomiselnosti posamičnikov, ta zavest le ogorčuje čutstvovanje naroda. Saj se je pri nas v Trstu tudi že dogodilo marsikaj, kar je bilo po svoji provenijenci gotovo veliko resnejše, nego pa ono, kar se je dogodilo v Pragi, ali nam ni prišlo nikdar na misel, da bi poželeli kakih izjemnih naredeb. Pameten politik gleda le na to, da si pridobiva srca pametnim postopanjem.

Delegacije snidejo se jutri v Budimpešti. Naše južne pokrajine bodo zastopali: Burgstaller, Bartoli, Alfred Coronini, Klaić in Klun.

Zopet pravda proti Romunom! Vihar madjarske nasilnosti razsaja še vedno in zahteva svoje žrtve. Tako se ogerske oblasti zopet naperile tožbo proti sedemnajstero učiteljev, trgovcev in uradnikov in mimo tega proti založniku lista „Tribuna“. Kot vzrok temu novemu nasilstvu navaja se dejstvo, da so dotičniki dne 12. septembra m. l. v listu „Tribuna“ prijavili neko pismo, naslovljeno na rumunskega mučenika J. Poppea, ki je bil takrat zatožen, ker je sestavil repliko na spomenico ogerskih dijakov. Dotično pismo se je glasilo: „Šovinistiška netolerancija uvrstila te je med največe mučenike naroda romunskega. Stvar, za katero trpiš ti, neutrudljivi borilec, je stvar vseh Romunov. Živela narodna zastava! Pripravljeni smo na vsako žrtev!“

In radi teh par besed hočejo vreči — in vržejo tudi gotovo — v ječo osemnajstero mož iz inteligencije naroda. Človeku se morajo ježiti lasje, ko čita take stvari. In potem nam še govore o „viteštvu“ naroda madjarskega!

Beseda miru. Cesar Viljelm II. je rekel nedavno v Kraljevcu, kjer so razkrili spomenik Viljelmu I., da treba z mečem pridobljeno deželo braniti z dejanji miru. Mnogi listi pozdravljajo ta izrek nemškega cesarja kot novo jamstvo miru. Tudi nekateri ruski listi si tolmačijo te besede Viljelma II. tako, da je ta poslednji odločno prestopil v tabor prijateljev miru. Tako pravi n. pr. „Novoje Vremja“, da toli veselih in pomirljivih besed še ni bilo čuti raz višino prestola nemškega.

Vojna med Kitajem in Japonsko. Iz Tokija javljajo včeraj: Japonska in Koreja sti sklenili pogodbo, s katero Japonska jamči Koreji nezavisnost od Kitajske in v dosego tega da se morajo izgnati Kitajci iz Koreje. Japonska da prevzame vojaške operacije proti Kitajski. Koreja se obvezuje nasprotno, podpirati japonsko vojsko z vsemi mogočimi olajšavami.

Različne vesti.

Kip Nj. Vel. cesarja. Dunajski listi javljajo, da je včeraj odpotoval v Trst kipar Ivan Benk, da postavi na lice mesta kip cesarja Frana Josipa I. Ta kip bode stal nad velikimi stopnicami v novi poštni palači.

Izredni občni zbor političnega društva „Edinost“ bode prihodnjo nedeljo v telovadnici „Tržaškega Sokola“ (Via Farneto). Začetek ob 9½. uri predpoludne. Ker bode obravnavati o raznih resolucijah politiške in gospodarske važnosti, pozivljamo mestne in okoličanske rodoljube, da se v velikem številu udeleže tega shoda.

Volilcem I. okraja. Vsled nepričakovanih zaprek ne bode v nedeljo volilnega shoda, katerega je nameraval sklicati poslanec dr. Sancin v Škednju.

Dvojna mera. „L'Osservatore Triestino“ objavil je v svoji številki z dne 6. t. m. naznanilo mestnega magistrata z dne 6. septembra 1894 št. 48548-VI glede vpisovanja otrok v mestne ljudske šole začetkom šolskega leta. V tem uradnem oznanilu je čitati določilo, *da otrokom iz jednega mestnega šolskega okraja ni dovoljeno obiskovati šolo v drugem šolskem okraju.* Le pri posebnih odnošajih in tehtnih vzrokih more dovoliti mestni magistrat, da otrok zahaja v šolo iz jednega okraja v drugi.

To uradno naznanilo je velikanske važnosti z ozirom na borbo našo za ustanovitev slovenskih šol v Trstu; gospôda sami so nam namreč dali krasen argument v roke proti njih jalovim izgovorom, s katerimi bi se hoteli otresti svoje dolžnosti do Slovencev tržaških. Izpodbili so namreč sami trditev, da mesto in okolica ustvarjata *eno samo šolsko občino* s tem, da priznavajo, da je celó mesto samo razdeljeno v mestna okrožja in da je mestnim otrokom zabranjeno zahajati v šolo iz jednega okraja v drugi.

In kako kričeče protislovje imamo tu pred sabo! Mestni otroki ne smejo niti iz jednega mestnega okraja v drugi, slovenski mestni otroci pa naj bi zahajali iz mesta celó v okolico po uro daleč! To vam je dvojna mera — kaj? Ali pa hoče morda sl. mestni magistrat v veliki in poznani svoji ljubezni danes privoliti slovenskim otrokom posebne predpravice, da smejo zahajati, kamor jim drago? Take ljubezni in toliko ozirov pa res ne zaslužimo in jih tudi — odklanjamo z vso vljudnostjo.

C. kr. namestnik Rinaldini na nadzornem popotovanju. V popolnitev vesti, objavljeni v današnjem zjutranjem izdanju „Edinosti“ dodamo še, kar poročajo o tem popotovanju iz Gorice: Ces. namestnika sta spremljala razun okrajnega glavarja Fabrisa in namestniškega svetovalca pl. Bozizio, tudi komisarja Prinzig in Schneider. Ces. namestnik je obiskal občine: Pevna, St. Florijan, Kviška, St. Martin, Biljana, Dobra, Medana in potem Mossa, Ločnik, Podgora. Njegovo ekscelenco je ljudstvo povsodi simpatično vsprejelo; vsa sela so bila v zastavah. Ces. namestnik je poizvedoval povsodi o potrebah posamičnih občin, vsprejemal prošnje posameznikov in si ogledal javne zavode. V Dobri je obiskal grofa Baguera in si ogledal muzej v grofovem gradu, v Podgori pa je obiskal papirnico „Leykam-Josefsthal“.

C. kr. ljudska šola za dečke. Vpisovanja v to šolo se bodo vršila dne 14. in 15. t. m. od 9. ure dop. do poludne v pisarnima: ulica Annunciata hšt. 3 in ulica Chiozza hšt. 3.

Javne dražbe vina. Prva javna prostovoljna dražba domačih in inozemskih vin bode, kakor smo omenili že večkrat, dne 18. t. m. v tržaških javnih skladiščih. Dražba se bode vršila v skladišču št. 9. — Prihodnja dražba bode novembra meseca. Za to drugo dražbo je prijavljenih že sedaj več tisoč hektolitrov novega vina.

Tržaško pomorsko zdravišče konča svojo letošnjo sêzono z dnem 16. t. m. Letos je bilo v zdravišču tekom 107 dnij 192 bolnih otrok. Vspehi zdravljenja so jako povoljni. — Povodom zaključenja bode v prostorih zdravišča ob 5½ popoludne mala slavnost, katere se smejo vdeležiti poleg posebno povabljenih gostov tudi prijatelji otrok sploh, v kolikor dopušča prostor v zdravišču.

Umrl skopuh. Včeraj zjutraj je umrl 70letni umirovljeni mašinist c. in kr. vojne mornarnice Mojzes Füchsel. Stanoval je v neki tesni sobici v III. nadstropju hiše št. 1 v ulici Paduina. Pokojni je bil pravi uzor skopuha: zamazan, raztrgan, osušel bi se smilil vsakemu človeku, a vendar je dobival ta čudak 65 gld. mirovine na mesec! Živel bi bil lahko dobro, a ni si privoščil drugo, kakor vodo kruh in suho sadje. Ni bilo zatorej težko pogoditi, da ima stari skopuh skritega denarja. In res je našla včeraj posebna komisija v umazani, smrdeči ljuknji, v kateri je bival pokojnik, skritih med raznim smetjem in cunjami 28 gld. v gotovem denarju in za **55.855 gld.** nominalne vrednosti raznih obigacij in različne vrednostne predmete! Ves ta dar božji je vzela oblast v pohrano, da poišče sorodnike pokojnikove. — Zares čudno, kako se je preobrnil duh omikanega in nekdaj lahkoživnega mornarja. Kaj je imel ta Žid od svojega bogatstve? Večni strah, da mu kdo ne odnese skrbno čuvanega zaklada!

Statistika tržaška. Od 2. do 8. t. m. rodilo se je v tržaški občini 75 otrok (43 možkih in 32 ženskih), poleg teh je bilo 7 mrtvorojenih. Umrlo je 51 oseb (23 možkih in 28 ženskih). V razmerju na število prebivalstva pride 16·72 mrličev na vsakih 1000 duš. Zdravniški izkaz navaja med vzroki smrti 4 slučaje škrlatice, 2 slučaja davice, 1 slučaj driske, 7 slučajev jetike, 3 slučaje vnetja sôpnih organov in 1 slučaj kâpi.

Iz Pomjana nam pišejo: Lahoni vpijejo in pišejo, kako neizogibno potrebno je, da se razpusti tudi naš občinski odbor.

Oni dobro vedò, da jim je odzvonilo pri nas na večne čase; vprašali boste torej, zakaj se jim cedé sline po razpustu.

Odgovor na to vam dajo sledeča fakta.

Sedanje občinsko predstojništvo tožilo je exžupana za občini dolžne denarje.

Ko je nastopil leta 1892. tukaj vladni komisar, bil je v blagajni občinski deficit od blizo gld. 400. — (In tako administracijo si žele zopet naši Lahoni!) Ker se izreče danes ali jutri sodba, da ima g. exžupan vrniti ta znesek, mož pa nima denarjev pod palcem, torej bi znal peti boben; zato vpijejo: „razpustiti občinski odbor“, da se stvar zavleče ad calendas graecas.

Imamo pa še več drugih zadev, kojbi Lahoni radi dejali ad acta. Da povem le eno.

Že pred več kot pol letom naznanilo je županstvo kakih deset lahonskih lovcev, ki so v pijani jezi, da jim ves dan ni hotel obležati niti en zajec, zvečer svoje svinčenke izstrelili sredi vasi, kar bi bilo lahko provzročilo smrtnih nesreč.

Ker ta zadeva od takrat spi spanje pravičnega — Lahi že vedo kje — upajo, da lepo zamre, če se razpusti občinski odbor. To bi se smijali v pest, in prav bi imeli,

Pa tudi mi bi se smijali, ker bolj ostrega orožja za bojevanje proti njim nam ne morejo dati v roke. S tem orožjem v šestih tednih zamorimo lahonsko stranko, da postane le smešna klika.

Naučeni od Fran Marotti-ja zaganjajo se Lahoni posebno v občinsko administracijo.

Tukaj bi jih prosili samo — pri njihovem framazonstvu — naj nam povedo, kaj so oni napravili v občini za dolgoletnega njih vladanja, in naj primerjajo to s tem, kar je storilo sedanje občinsko zastopstvo. Trkajte se na prsa!

Zračunite lehko na prste, kakošne dohodke je imela občina od 1. januvarja 1893. do danes in kaj se je storilo. Boga mi — da se človek prepriča o dobri administraciji, ni mu treba pregledavati glavnih in pomožnih knjig, posebno če se hoče pomisliti, da v vsem 1893. letu ni prejela občina niti beliča na dokladah, s katerimi se vzdržuje skorej izključno tukajšnja obč. administracija. Človeku se skorej čudno vidi, kako da ni vse skupaj umrlo na sušici. Lahoni pa pravijo: slaba administracija! Recite raje, da imate slabo vest!

Ego ille.

Ozdravel. Dragotin Kosovel, katerega je bil napadel minolo soboto v neki gostilni v St. Jakobskem okraju težak Ivan Požar, je bil včeraj odpuščen iz bolnišnice, ker je ozdravel.

Samomor? Včeraj popoludne so našli v vodnjaku na kampanji Mirassio na Kjarboli št. 51. utopljenega 49 letnega dninarja Luko Slavca iz Bazovice, službujočega na kampanji Grbčevi na Kjarboli št. 109. Prišedša sodnijska komisija je ukazala odpeljati truplo v mrtvašnico pri sv. Justu. Pokojni Slavc je bil neoženjen a jako delaven mož. Poslednje dnij bil je jako slabe volje, minolo soboto pa je bil izginil, ne da bi se bilo moglo doznati, kaj je ž njim. Mogoče je zatorej, da je samovoljno iskal smrt in jo našel v vodnjaku, a mogoče je tudi, da je ponesrečil.

Poskušen samomor. Gospa pl. L. se je sinoč zastrupila s karbolno kislino. Prihitevši zdravnik g. dr. Massopust je rešil nesrečnici življenje in odvrnil vso nevarnost. Vzrok temu poskušenemu samomoru je velika žalost po soprogu, ki je umrl minolo nedeljo.

Nezgode. 21letni kmet Ivan Fabijančič je padel včeraj raz voz, naložen s senom, ter si zlomil desno nogo. Odpeljali so ga v bolnišnico. — 16mesečno dete Alojzij Sancin, stanujoče pri svojih stariših v Škednju hšt. 38, polilo se je z vrelo kavo po prsih in po nožicah. Opekline so jako hude, zato so hiteli z otrokom v bolnišnico. — 47letnega klesarja Ivana Stibla je zasul prevčerajšnjem med delom kup kamenja in mu zlomil desno nogo. Tudi njega so odpeljali v bolnišnico.

Sodnijsko. 26letna služabnica Tereza Kreusembach iz Beljaka je dobila zaradi tatvine 6 mesecev težke ječe. Zatožena je bila, da je ukradla nekega dne v minolem juliju mesecu svoji gospodinji, gospej Frančiški Kern, stanujoči v ulici Commerciale, par uhanov in zlato zapestnico, skupno vredne okolo 60 gld. Zatožena je sicer tajila, toda sodišče jo je spoznalo krivo vsled raznih dokazov.

Policijsko. Minolo noč je ukradel neznan tat na kampanji hšt. 22 v ulici Sette Fontane 4 kokoši, vredne 4 gld. Zaprli so posneje 22letnega težaka Romana U. iz Trsta, ker je na sumu, da je odnesel omenjeno perutnino. — 13letnega Friderika Premruta in 15letnega Antona Rebla, oba kovaška vajenca, zasačili so stražarji včeraj dopoludne v ulici Belvedere, ko sta oskrunjevala zid ljudske šole v isti ulici. Odveli so ju v zapor kjer smeta premišljevati o svoji „umetniški nadarjenosti“. — 38letnega mešetarja Karla B. iz Novegamesta so zaprli, ker se je minolo noč nevarno grozil svoji ženi, od katere je že nekaj časa razdružen. Kaj bi bilo še-le, ako bi živel ž njo?

„Slovanski Svet“ od 10. septembra štev. 17. ima naslednjo vsebino: Čehoslovani pa cirilometodijska cerkev. — O shodu zaupnih môž na Slovenskem. — Pesem: Ko bil bi doben jaz ptič! — Razprava: Der Königssohn Marko. — S. Gregorčičeva pesem: Mojo srčno kri škropile. V latinici, cirilici in ruskem prevodu. — Pes.: Bog i Hrvati! — Pes.: Samo napried. — Izv. srbska: Срóнова молитва. — Izv. ruska: Надежды. — Iz moga dnevnika. — Maloruske igre za slovensko gledališče. — V pendant k „Lepa nedelja ruskega pravoveda na Zapadu“. — Pučke učionice u Dalmaciji i pučki učitelji. — Dopisi. — Ruske drobtinice. — Ogled po slovanskem svetu. — Književnost.

Loterijske številke. Izžrebane 12. t. m.

Brno	49,	67,	87,	85,	38.
Inomost	57,	20,	7,	17,	45.

Najnovejše vesti.

Dunaj 13. Danes predpoludne odkrili so v stolni cerkvi sv Štefana spomenik v spomin rešitve mesta Dunajskega grad Turki v letu 1683. Prisotni so bili pri odkritju cesar, nadvojvode, graf Kalnoky, ministerski predsednik knez Windischgätz, več ministrov, nuncij Agliardi, namestnik, mnogi dvorni in državni dostojanstveniki, župan in mestni svetovalci. Kardinal Gruscha je izustil slovesen nagovor na cesarja. Po odkritju zapel je kardinal Gruscha zahvalno pesem. Cesar je izrekel svoje priznanje kiparju Hellmerju.

Dunaj 13. „Wiener Ztg.“ javlja: Cesar je podelil deželnemu predsedniku Silezije, dru. vitezu Jägerju povodom njegovega zač. umirovljenja v priznanje zvestega službovanja komturni križec Franjo-Josipovega reda z zvezdo. — Podpredsednik namestništva v Pragi, graf Coudenhove je imenovan deželnim predsednikom v Sileziji.

Lvov 13. Kmetijska družba Gališka je slavila včeraj 50letnico svojega obstanka v navzočnosti zastopnikov domačih in inozemskih družeb. V imenu ministra za poljedelstvo, grofa Falkenhayna je čestital družbi Struszkiewicz. Maloruski župnik Hordinski se je zahvalil na tem, da so vsprejeli v družbo tudi maloruske kmete in grško katoliško duhovenstvo. Čestitala sta tudi predsednik poslanske zbornice, baron Chlumetzky in pa predsednik poljskega kluba, Zaleski.

Balassa-Gyarmath 13. Cesar si ogleda dne 17. t. m. most čez Donavo pri Nagy-Marosu in odpotuje potem v Nevgradski komitat. Na meji vsprejme cesarja višji župan graf Ludovik Degenfeld, na čelu deputacij iz komitata. Od meje bode se nadaljevalo potovanje z vozom do Balassa-Gyarmatha. Nadvojvoda Josip se ne udeleži vojaških vaj, ker še ni okreval popolnoma. Nadvojvoda Albreht dospe semkaj dne 14. t. m.

Sarajevo 13. Okolo 6000 oboroženih môž je napadlo mesto Sjenico v pašaliku Novibazar. Turške čete so se sprijele s temi hajduki (Arnauti); obležalo je več mrtvih in ranjenih na obeh straneh, Sarajevski vojaški poveljnik je ukazal strogo nadzorovanje ob meji. V ta namen odpotujeta dva bataljona vojakov na turško mejo.

Beligrad 13. Nad 1000 oboroženih môž, katere je vodil Uzejnović, napadlo je trg Topovica v Stari Srbiji. Ubili so mnogo stanovnikov, odgnali živino in potem so zažgali trg.

Beligrad 12. Vest o napadu na vlak, v katerem se je vozil kralj Aleksander, označuje se s kompetentne strani kot neresnična. Kamenje so metali le otroci, ki so se igrali kraj železnice, toda škode niso provzročili nikake. Nihče ni vedel, da se vozi kralj v vlaku. (To oporekanje se nam ne vidi posebno srečno skovano. Ako kamenje, katero so metali „otroci“ ni napravilo nobene škode, je pač čudno, da se je o tem telegrafovalo v širni svet. Ured.)

London 13. Iz Tien-Taina javljajo: Kitajska in Japonska vojska v Koreji sti si prilično jednaki vsaj po številu. Kitajci imajo sicer nekoliko tisoč môž več, toda Japonci so bolj izurjeni. Kitajci imajo v Koreji: 8000 konjikov, 6500 topničorjev in 74.000 môž pehote. Japonci pa 3600 konjikov, 7000 topničarjev, 40.000 môž pehote in 7500 môž raznega druzega orožja.

Trgovinske brzojavke.

Budimpešta. Pšenica za jesen 6·25—6·26, za spomlad 6·75—6·77 Koruza za sept.-okt. 6·00 do 6·10. Oves za jesen 5·68—5·70 Rž za jesen 5·18—5·20.

Pšenica nova od 78 kil. f. 6·40—6·45, od 79 kil. f. 6·45—6·50, od 80 kil. f. 6·50—6·55, od 81 kil. f. 6·55—6·60, od 82 kil. for 6·60—6·65.

Ječmen 6·20—6·40; proso 5·70—5.90

Pšenica. Silne ponudbe, povpraševanje slabo, trg jako mlačen. Prodalo se je 16.000 met. stot. zopet 5 nč. ceneje. Rž 5 nvč. ceneje. Oves 10 nvč. ceneje. Vreme lepo.

Praga. Nerafinirani sladkor za september f. 15·40 december f. 14·20, padajoče.

Havre. Kava Santos good average za september 98·50, za december 84·50 mlačno.

Hamburg. Santos good average za september 77.—, december 69.—, marc 66·25, mlačno.

Dunajska borza 13. septembra 1894.

	včeraj	danes
Državni dolg v papirju	98·05	98·95
„ „ v srebru	99·10	99·05
Avstrijska renta v zlatu	123.80	125·05
„ „ v kronah	97·95	97·85
Kreditne akcije	370·75	370·—
London 10 Lst.	123·90	124·—
Napoleoni	9·87	9·87
100 mark	60·88	60·85
100 italj. lir	44·85	44·95

Razpis službe.

„Tržaška posojilnica in hranilnica (registrovana zadruga z omejenim poroštvom) išče zanesljivega tajnika ob onem spretnega knjigovodjo. Začasna mesečna plača znaša 35 do 40 gld.— Prosilci kateri poznajo Trst in okolico, imajo prednost. Nastop službe je takoj ali vsaj do 1. oktobra t. l. Zahteva se primerna kavcija, odnosno poroštvo. — Prošnje pošiljati je najdalje do 25. t. m. podiavnatelju, g. dr. M. Pretnerju v Trstu, Via delle Poste št. 6.

Išče se

stanovanje s hrano

za sedmošolca v Trstu, ne predrago in ne predaleč od nemškega gimnazija Ponudbe je takoj staviti pri upravništvu „Edinosti“.

Zadnji Mesec

Glavni dobitki

60.000 gl. 10.000 gl. 5.000 gl.

v gotovini le po odbitku 10%

Lvovske srečke à 1 gld. priporočata:

Mandel & Comp., Il Mercurio.

Zaloga piva

pivovarne bratov

Reininghaus v Steinfeldu — Gradec

in 156

zaloga kisle vode Mattoni's Giesshübler

pri

A. DEJAKU, junior,

v Trstu, via degli Artisti št. 8.

zastopnik za Primorsko, Dalmacijo in Levant

C. kr. dvorna lekarna

Ivana Mizzana

VIA CAVANA V TRSTU.

Podpisani naznanja sl. občinstvu, da je prevzel gori omenjeno lekarno od dedičev pok. Benedetta Vlach-Miniussija, priporočajoč se najtoplejo in obljubljujoč natančno postrežbo z umerjenimi cenami. Članom „Delalskega podpornega drustva“ pa naznanja še posebej, da mu je odbor istega dovolil sprejemati recepte od njih v slučaju, ako njim takšne društvena zdravnika predpišeta. Za slučajne lekarske potrebe se priporoča

104—30 **Ivan Mizzan.**

Lastnik političnо društvo „Edinost“ — Izdavatelj in odgovorni urednik: **Julij Mikota.** — Tiska Tiskarna Dolenc v Trstu.